

§ 84

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Matias Pajulan toivomusponnosta nuorten aloitejärjestelmän kehittämiseksi tiiviissä yhteistyössä nuorisoneuvoston kanssa

HEL 2021-012406 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kannatettavana toivomusponnossa esitettyä nuorten aloitejärjestelmän kehittämistä tiiviissä yhteistyössä nuorisoneuvoston kanssa ja toteaa, että kansliapäällikkö on asettanut vuodelle 2022 kaupunkiyhteisen aloitejärjestelmän kehittämistyöryhmän, jossa nuorisoneuvoston edustajat ovat mukana.

Nuorten aloitteet

Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13–17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa. Nuorten aloiteoikeuden tavoitteena on kannustaa nuorten osallistumista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Samalla aloitteet tuovat kaupungin eri toimialoille tietoa nuorten toiveista ja tavoitteista. Helsingin nuorten aloitejärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2015 ja se on sekä kansallisesti että kansainvälisesti ainutlaatuinen malli. Nuorten aloitejärjestelmä on rakennettu mukailen kuntalaisten aloiteoikeutta, mutta siinä on huomioitu nuorten erityistarpeet ja demokratiakasvatusmahdollisuudet.

Aloitteet tehdään Nuorten Helsinki -sivuston kautta. Aloitteen voi tehdä myös sähköpostitse tai kirjallisesti toimittamalla sen kaupungin kirjaimoon. Aloitteisiin vastaa joko pormestari tai sen toimialan apulaispormestari, jonka toimintaa aloite koskee. Vastaukset valmistellaan kaupunginkanslian ja toimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut koordinoi aloitejärjestelmää ja julkaisee aloitteet ja niihin annetut vastaukset Nuorten Helsinki - sivustolla.

Hallintosäännön 26 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston tietoon kahdesti vuodessa tehdyt nuorten aloitteet, niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet sekä nuorisoneuvoston asiasta antaman lausunnon. Päätöksentekoa yksittäisten aloitteiden osalta ei pöydällepanoa tai toivomusponsia lukuun ottamatta sallita. Kun valtuustossa käsitellään nuorten aloitteita, kolmella nuorisoneuvoston valitsemalla

jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa hallintosäännön 29 luvun 7 §:n nojalla.

Nuorten aloitejärjestelmä on osa laajempaa Helsingin nuorten vaikuttamisen kokonaisuutta, jonka keskeisenä periaatteena on vaikuttamisen tapojen monimuotoisuus. Helsingin lasten ja nuorten osallisuussuunnitelman tavoitteena on, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa, ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa. Kaikilla kaupungin toimialoilla kehitetään tapoja kuulla lapsia ja nuoria.

Nuorten aloitepalvelun kehittäminen 2022

Nuorten aloitejärjestelmään on kohdistunut paljon kehittämispaineita sekä nuorilta, päättäjiltä että viranhaltijoilta. Haasteet liittyvät aloitteiden käsittelytapoihin, vuorovaikutuksen puutteeseen, käsittelyprosessin läpinäkyvyyteen, aloiteverkkosivun toimimattomuuteen sekä aloitejärjestelmän huonoon tunnettuuteen. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista arviointiin myös tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksessa. Siinä annettiin toimenpidesuosituksia koskien nuorten aloitejärjestelmää.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen suositusten mukaisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta. Kaupunginkanslian tehtävänä on yhdessä toimialojen kanssa varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovaikutuksessa aloitteen tekijän kanssa.

Aloitejärjestelmän kehittäminen on käynnissä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla. Aloitteita koskeva palvelumuotoiluprosessi on toteutettu vuoden 2021 alussa. Sen avulla muodostettiin kokonaiskuva aloitejärjestelmän nykytilasta ja roolista nuorten vaikuttamisen kokonaisuudessa, ja luotiin suuntaviivat järjestelmän kehittämiseksi. Aloiteprosessin kehittäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kaupunginkanslian välillä. Yhteistyötä tehdään myös nuorisoneuvoston kanssa läpi kehittämisprosessin.

Kehittämistyö jatkuu nyt kansliapäällikön ajalle 1.3.–31.10.2022 asettamassa nuorten aloiteprosessin uudistamisen työryhmässä. Työryhmän tehtävänä on tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen suositusten ja nuorilta saadun palautteen mukaisesti kirkastaa järjestelmän tavoitetila, muodostaa yhteinen palvelulupaus, määritellä aloitejärjestelmän status kaupunkiorganisaatiossa sekä keventää prosessia. Työryhmä valmistele kevennetyn aloiteprosessin ja määrittelee toimijoi-

24.05.2022

Asia/4

den roolit sekä yhtenevät käytännöt toimialoille. Lisäksi työryhmä tekee esityksen, miten aloiteprosessia johdetaan ja kehitetään, ja ketkä toimivat prosessin omistajina.

Työryhmän tehtävä linkittyy Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin sekä Helsingin lasten ja nuorten osallisuussuunnitelmaan. Työryhmän perustaminen sitouttaa eri toimijat pitkäjänteisesti yhteisen työn kehittämiseen. Työryhmässä on mukana Helsingin nuorisoneuvoston edustajat.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli aluepäällikkö Katri Kairimo. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Johanna Laukkanen, suunnittelija, puhelin: 310 89091
johanna.laukkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pajula Matias, toivomusponsi, Kvsto 3.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa 30.6.2022 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Matias Pajulan toivomusponnosta, jossa kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta kehittää nuorten aloitejärjestelmää tiiviissä yhteistyössä nuorisoneuvoston kanssa keskittyen korjaamaan erityisesti niitä epäkohtia, jotka nuorisoneuvosto on nostanut esiin. Toivomusponsi on kokonaisuudessaan liitteenä.

Toivomusponnosta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

24.05.2022

Asia/4

Lisätiedot

Johanna Laukkanen, suunnittelija, puhelin: 310 89091
johanna.laukkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pajula Matias, toivomusponsi, Kvsto 3.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano